

Rinze Ijbema - 1 Petrus 3: 8-9

[1] 'Wees allen eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Vergeld geen kwaad met kwaad, en als u wordt uitgescholden, scheld dan niet terug.'

1. **[2]** Heer, wanneer begrijpt U eindelijk eens dat wat U van ons vraagt onmogelijk is? 'Wees bereid de minste te zijn.' Dat klinkt allemaal lief en aardig, maar denkt U eens even met ons mee. Wij zitten in Nederland met een overheid, die bijna almachtig is. Iedere vierkante centimeter van ons leven is onderworpen aan regels en belastingen en controles. Werkelijk, wat moet je dan met zo'n regel als de minste willen zijn? Je moet gewoon slim calculeren, kijken waar de mazen in het net zitten en hopen dat ze jou met rust laten als jij hen met rust laat. Maar barmhartigheid en broederlijke liefde? Kom nu, Heer.

We geven U een ander voorbeeld. Bij mij op het werk, daar hebben we een chef die je alleen maar kunt omschrijven met woorden die U nooit zou gebruiken. Maar zo is het gewoon. En ik zie sommige collega's proberen een wit voetje te halen door voor haar te kruipen. Jakkas. Of bedoelt U soms dat ik dat ook moet doen? Mij niet gezien. Ik ga m'n eigen gang en als ze mij dwars zit, nou, dan verzin ik wel wat om haar terug te pakken. Echt waar, Heer, dat is in deze jungle de enige manier om overeind te blijven. Loopt U maar eens een dagje mee.

Hebben we U al overtuigd? Nog een voorbeeld. Mijn zus haar man slaat haar één keer per week verrot, op zondagavond, nadat hij zich bedronken heeft. Moet zij die man liefhebben? Hoe dan, Heer? Moet zij barmhartig zijn? Maar wat in den vrede is barmhartigheid tegenover een tiran? 'De minste zijn.' Is dat: 'Hier, sla maar raak'? Heer, hierin lijken uw predikers dan toch op U: ze hebben maar weinig begrepen van het gewone leven. Misschien dat het er bij U in de hemel zo uitziet, dat je er mee weg komt door de altijd maar lief en aardig te zijn. Maar, Heer, wordt wakker: de aarde is de hemel niet. En U zadelt ons op met onmogelijk verplichtingen. **[3]** Onmogelijk.

Heb ik je aandacht? Is het probleem duidelijk? Wat gaan we eraan doen dan? We zouden het kunnen blijven proberen. Na tweeduizend jaar heeft het nog niet al te veel opgeleverd, maar wie weet na nog tweeduizend jaar... Maar wat voor mensen levert dit gedrag op, wat voor christenen?

Als wij ons niet verzetten, als wij ons niet indekken, dan gaan we er allemaal aan. We worden schuwe wezens, die opschrikken bij het minste of geringste. Is dat het ideaal dat God voor ogen staat? Een slavenvolk, een kudde losers, die in de schaduwen van de werkelijk wereld bij elkaar wegkruipen en hun wonden met elkaar vergelijken? Daar win je de oorlog niet mee.

Maar wat nu als de oorlog al gewonnen is? Wat nu als God koning is? Wat nu als God vandaag al de hemel aan het uitrollen is?

2.a. **[4]** Petrus zei niet allen: ‘Wees allen eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Vergeld geen kwaad met kwaad, en als u wordt uitgescholden, scheld dan niet terug.’ Petrus zei ook: **[5]** ‘Zegen juist, opdat u ook zelf zegen ontvangt, want daartoe bent u geroepen.’

Als iemand met een Joodse achtergrond de woorden ‘geroepen’ en ‘zegenen’ in één zin gebruikt, dan denkt hij of zij aan Abraham. **[6]** Petrus is iemand met een Joodse achtergrond, dus kun je niet begrijpen waar hij het over heeft, als je Abraham negeert. Abraham. God riep Abraham en zegende hem en maakte hem tot een zegen. Nou ja, dat wist je al. Of niet, maar dan nog. Wat maakt het uit? Oké, nog een keer. God riep Abraham en zegende hem en maakte hem tot een zegen. Kijk, vandaag gelooft bijna niemand meer dat God bestaat, maar iedereen weet precies hoe God er uit zou moeten zien, als Hij bestond. In Abrahams wereld geloofde iedereen in G/god, maar niemand wist precies hoe Hij was. In die wereld gaat God naar dat ene oude zwerversechtbaar zonder kinderen en zegt: laten we de wereld redden, jullie en ik. Nu ja, God zegt ‘Ik en jullie,’ omdat Hij God is natuurlijk. Abraham, kom mee. Ik zegen jou en jij zegent de wereld. Deal? Deal! – O, sorry: verbond! De hemel op aarde.

En de rest is geschiedenis. Tsja. Dat ging dus helemaal fout. Wat ook een belachelijk idee! Moet een mens de wereld redden? Moet dit stel de wereld redden? Maar Abraham is net als wij! Hij konkelt en liegt er op los om de grillen van de Farao te overleven. Hij ritselt zelf wel een kind bij zijn slavin, want er moet toch een volk van God komen? Maar zijn eigen kleinzoon is een leugenaar en het volk dat dan toch uit hem voortkomt een volk als alle andere, met helden die struikelen en corrupte leiders die af en toe genade vinden. Geef het maar op God, dat hele idee dat deze wereld te redden is. Het kan niet, het werkt niet, het wil niet. Alles wat uit Adam voortkomt is zonde. Hier op aarde is de hemel niet.

[7] Toch wel, zegt Jezus. Hier is het koninkrijk van God. Jezus. God riep Hem en zei: 'Laten we de wereld redden, jij en ik.' God riep Hem en zegende Hem en maakte Hem tot een zegen. Het verbond met Abraham, meer dan duizend jaar oud en tot op de draad versleten, blijkt een onverwoestbare kern te hebben. Gods Zoon werd mens en werd de mens door wie God de wereld redt. Een heel leven heeft Hij met ons meegelopen. Maar niemand had het door. Nou, bijna niet, in elk geval. Pas toen Hij zijn dood overleefde, was het als een donderslag bij heldere hemel tot hen doorgedrongen: God doet het echt! In Jezus is de hemel op aarde gekomen. Zijn Koninkrijk begint vandaag. Uitroepteken! Uitroepteken! Uitroepteken!

En deze Jezus zegt vandaag: Hier ben ik. Hoor je niet dat ik je roep? Kom dan, want ik wil je zegenen. Kom, want jij en Ik gaan de wereld redden. Oké, opnieuw: Ik en jij, want Hij is God, moet je weten. En jij zegt: maar God, ik ben een halve heiden, ik ben geen heilige, ik ben geen held als Abraham. En Hij zegt: maar Abraham was ook een halve heiden, en echt geen heilige, en ook geen held. En jij weer: 'Waarom denkt U dan dat het nu wel zal lukken?' - Omdat de Heer is opgestaan. Omdat de dood is overwonnen. Omdat het koninkrijk is gekomen. Omdat de hemel de aarde aan het infiltreren is. In jou.

2.b. **[8]** Petrus zei: 'Wees allen eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Vergeld geen kwaad met kwaad, en als u wordt uitgescholden, scheld dan niet terug. Zegen juist, opdat u ook zelf zegen ontvangt, want daartoe bent u geroepen.'

Met die woorden haalt Petrus de belofte aan Abraham in herinnering. Maar hij verwijst tussen de regels door naar nog iets, wat je als een beetje ervaren bijbellezer ook moet horen. Deze verzen zijn zo'n beetje de profielschets van een priester. Lees maar eens mee. Eensgezindheid: met hun uitleg van de Torah zorgden ze voor eensgezindheid, ze leefden mee met de gemeenschap, ze waren bedoeld als toonbeelden van broederlijke liefde, vol barmhartigheid en door ook voor zichzelf steeds te offeren lieten ze zien dat ze niet boven het volk stonden. Zo leerden ze de mensen wat 'verzoening' betekent. Zo gaven ze de hoogspanning van de zegen van de heilige God door aan mensen, om er hun accu mee op te laden.

[9] Met dat Petrus de profielschets van een priester hier in herinnering roept, doet hij er stiekem wel iets nieuws mee. Of stiekem, die Petrus kan zijn mond ook niet houden, hoor, als hij iets in z'n hoofd heeft. Eerder had hij al hardop gezegd: 'Jullie zijn een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van

priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit het duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.' Kijk, sinds Abraham was het priesterschap top-down geweest: God stelt priesters aan uit het volk, maar wel voor boven het volk. Maar dat was alleen voor tijdelijk. Nu het koninkrijk er is en nu de Geest van het koninkrijk de wereld overspoelt, nu wordt de profielschets van een priester de profielschets van iedere christen.

God is koning. De hemel wordt vandaag al uitgerold. En daarvoor heeft Hij priesters nodig. Zo wil Hij de wereld redden. En als zijn priestervoorschriften de indruk wekken, dat ze niet matchen met deze wereld, dan heb je gelijk. Maar als je dan de neiging hebt de regels aan te passen, dan zit je fout. Want deze regels zijn bedoeld om de wereld aan te passen. En dat ga jij doen.

3.a. **[10]** Maar hoe dan? Oké, allereerst: door te oefenen in de kerk. Dit is een reden waarom geloven zonder kerk in de zin van geloven zonder medegelovigen onmogelijk is. Wie ga je zegenen als je op jezelf blijft? Wie gaat jouw zegenen als je in je eentje bent? Ik zeg niet dat de kerk zo leuk is en ik erken ook dat het best lekker is om je eigen gang te kunnen gaan. Ik zeg wel dat het Gods bedoeling, sorry, daar zeg ik het zelf ook al weer fout, dat het voor God nu, vandaag zo *is*, dat wij elkaars priester zijn. Wees eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Het is Gods nieuwe werkelijkheid en je hoeft natuurlijk niet mee te doen maar dan doe je niet met God mee.

Vervolgens heb je hier ook de reden waarom de kerk uit kringen bestaat. Het is een kwestie van definitie, dat een kerk uit kringen bestaat. Wil je kerk zijn, dat wil zeggen, wil je eensgezind zijn en meeleven, enzovoort, enzovoort, dan doe je dat in de kring van mensen om je heen. Je kunt dat doen in een min of meer geografische indeling zoals we het hier in de Oosterkerk geregeld hebben, of in een minder georganiseerde vorm, het is een feit dat de kerk een netwerk van verbanden en verbandjes is, waarin niemand buiten de boot mag vallen. En binnen al die cirkels en cirkeltjes ben jij je zusters hoeder voor diegene naast je en zij voor jou, enzovoort, enzovoort. Daar, in die kring, organisch of georganiseerd, daar zegent God jou en daar maakt Hij je tot een zegen. Daar is Hij de wereld aan het redden. En opnieuw: natuurlijk hoef je niet mee te doen, maar dan doe je niet met God mee.

Zei hij dat nou echt? Als je niet met de kerk meedoet, dan doe je niet met God mee? Als je niet met de kring meedoet, dan doe je niet met God mee? Ja, dat zeg ik. Natuurlijk zijn er

uitzonderingen. Er zijn kerken, dat wil zeggen, clubs die zich kerken noemen en het niet zijn. Dan moet je dat veranderen of je moet weg. En het kan zijn dat je hartstikke zenuwachtig wordt van ergens met een groep koffiedrinken en praten. Dan ga je met één van de groep een eind fietsen of soep uitdelen bij het Leger des heils. Het is niet de kerk zonder meer en het gaat niet om een bepaalde vorm van kring zijn. Het gaat er om dat Gods nieuwe wereld is begonnen en raad eens, wij zijn de nieuwe mensheid. Om door elkaar gezegend te worden en elkaar tot een zegen te zijn.

3.b. **[11]** Inderdaad, nieuwe mensheid. Dus oefenen in de kerk en dan in praktijk brengen in de wereld. Of heb ik al genoeg van je gevraagd? Als je het gevoel hebt, dat ik je nu zware lasten opleg, mag ik je dan een brutale vraag stellen? Zit je misschien nog vast in de structuren van de oude wereld? Want daar, inderdaad, kun je klappen krijgen en als je niet sterk genoeg bent om terug te slaan, dan trek je je maar liever terug. En nu begrijp ik dat je het nog niet ziet, maar ik word nu net betaald om het je te vertellen als je het niet ziet: die oude wereld is aan het instorten. En weet je wat? God heeft jou al aangeraakt en nu zal de grote instorting jou niet meesleuren. Juist omgekeerd: alles wat jij aanraakt mag ook al onder invloed van het nieuwe leven komen. Dat mag de rode draad van je leven zijn. Als je dat niet gemakkelijk vind heb je gelijk – wees maar blij dat je de kring van de kerk om je heen hebt. Maar als het een last voor je is, mag Christus je er dan aan herinneren dat Hij is opgestaan? Niets gaat Hem nog tegenhouden.

Concreet: nu ben jij een burger van Gods koninkrijk, en dat ben jij in het koninkrijk der Nederlanden. Dus moet je het doen met een overheid die al decennia vergeet dat ze een dienaar van God is en in plaats daarvan zichzelf als hoogste ziet, een soort zelfverafgoding. Ik moet hier wel meteen aan toevoegen dat we qua onchristelijke overheid nog niks gewend zijn; dan moest je bij onze broers en zussen aan wie Petrus eerst zijn brief schreef zijn. Maar wat van jou gevraagd wordt is hetzelfde: wees gezegend en ten zegen. Niet vechten, niet vluchten, maar het goede doen. Niet vechten: Gods koninkrijk is niet van deze wereld en dus gaat het niet komen door wapens van deze wereld. Niet vluchten: dat je onderduikt en stiekem de staat een poot uitdraait. Het goede doen, gezegend en ten zegen. Misschien roep je dan weerstand op bij de overheid en kost het je geld, ik noem maar wat, als je iemand in huis neemt om die te verzorgen. Dan maar minder geld. Maar er zullen altijd mensen en overheden zijn die de ogen opengaan en die zeggen: inderdaad, zoals die mensen doen, zo bouw je een staat. En God zegt: dat zei ik toch?

Concreet: nu heb jij een baan die je dwingt om ook gemeen te zijn, om terug te meppen als ze je slaan en ze het liefst een slag voor te zijn. Opnieuw: ik verwacht dat de gemiddelde slaaf die de

brief van Petrus las of hoorde lezen het beroerder had dan jij, maar de houding die de Heer van je vraagt is hetzelfde. Wees gezegend en ten zegen. Je kunt nog zo hard het idee hebben dat je gedwongen wordt de spelletjes mee te spelen, maar je vergist je. Dat lijkt zo in deze verwrongen wereld. In de werkelijkheid van God is het heel anders. Daar kijken de engelen elkaar aan en zeggen: 'Elkaar de loef afsteken met gemene trucs? Wat is dat voor idioots? Je bent bedoeld om God te loven en elkaar én Gods wereld verder te helpen.' Misschien kost het je een promotie als je niet mee konkelt – maar wat maakt dat uit voor iemand die met God de aarde mag regeren?

Concreet: nu heeft je zus een man die haar slaat. Wat moet ze dan? In het schema van deze wereld heeft ze twee mogelijkheden: fysiek of emotioneel terug terroriseren, of vast blijven zitten in een kapotmakende relatie, omdat op de een of andere ongezonde manier dat haar wereld geworden is, die zij net zo hard nodig lijkt te hebben, als dat die haar kapot maakt. Nou, welkom in de wereld zonder God. Maar dit is de wereld volgens God: stap 1, misbruik mag niet. Waar vrouwen, of mannen, of kinderen beschadigd worden, daar mag je ingrijpen, daar mag je weggaan. Dat is ook hoe God je dan zegent, dat wil zeggen: voor je zorgt. Je mag ergens anders opnieuw beginnen. En stap 2, wees ten zegen. Begrijp wie je zelf bent: iemand die in alle vrijheid een rol mag vervullen in de nieuwe wereld volgens God, die vandaag al gaat beginnen. En begrijp wie die ander is: iemand die compleet vastzit in het koste wat kost met geweld en gevloek zichzelf overeind te houden... ten koste van zijn eigen ziel. Ik ga je geen blauwdruk geven van hoe jij dan een zegen voor zo iemand moet zijn. Ik denk dat het begint met zien wat er echt aan de hand is, niet in de schijnwereld die deze aarde is, maar in de echte wereld volgens God. Jij bent vrij. Hij zit vast.

4. **[12]** Nog even terug naar het begin. 'Wees allen eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Vergeld geen kwaad met kwaad, en als u wordt uit gescholden, scheld dan niet terug. Zegen juist, opdat u ook zelf zegen ontvangt, want daartoe bent u geroepen.'

Als de wereld is, zoals het lijkt, dan zijn dit moeilijke of zelfs onmogelijke opdrachten. Want als de wereld is zoals het lijkt, dan redt je het alleen als je met gelijke munt terugbetaalt – of als je wegkruipt. God vraagt je om niet weg te kruipen, maar op te staan en dan kwaad met goed te vergelden. Gezegend ten zegen. Zegenen is: de ander zo dienen, dat die dichter bij God komt. Moeilijk? Ja, want het vraagt jou om moed en creativiteit en nadenken en realisme en nog wel meer. Maar onmogelijk? De Schepper en Redder van deze wereld zegt dat het kan. En als Hij het zegt, wat kun jij dan nog zeggen? Amen.